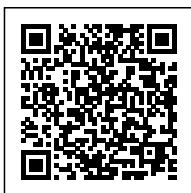

CHÙA CHÀ LÀ - BUDDHA VANSA CHHULLA MONI

*Tượng Đức Phật trong chùa Chà Là
Ảnh: Phan Anh Tú - năm 2020*

Trích sách **Những ngôi chùa PHẬT GIÁO NAM TÔNG** của người Khmer ở Đông Nam Bộ

Cổng vào chùa Chà Là
Ảnh: Phan Anh Tú - năm 2020

Chánh điện chùa
Ảnh: Phan Anh Tú - năm 2020

1. Lịch sử hình thành

Chùa Chà Là tọa lạc tại ấp Chà Là, xã Lộc Thịnh, huyện Lộc Ninh, tỉnh Bình Phước. Chùa còn có tên tiếng Pali theo pháp hiệu của Phật giáo Nam tông Khmer là Buddha Vansa Chhulla Moni.

Nguyên trước đây tại ấp Chà Là có một ngôi chùa Khmer do vị tỷ kheo tên là Chao Vông từ Kiên Giang lên Bình Phước xây dựng vào năm 1964 nhưng chùa đã bị phá hủy hoàn toàn trong chiến tranh. Khi xây dựng lại chùa mới, nhận thấy khuôn viên chùa cũ quá nhỏ hẹp nên chũr tăng và người dân Khmer trong ấp đã đề nghị với chính quyền cho chuyển chùa sang phần đất đối diện. Vị trí của ngôi chùa hiện nay, trước đây từng là khu dân cư của người Khmer xã Lộc Hưng với tên gọi là phum Chà Là. Đầu thập niên 1980 đất đai bị khô hạn, người dân đào giếng tìm nước ngầm nhưng không có kết quả khả quan nên đã đồng loạt di dời nhà cửa ra phía đường lớn (đường đi Tà Thiết), do khu vực có một con suối chảy qua, vào mùa khô vẫn không cạn dòng. Phần đất cũ của phum, người dân cúng dường cho chũr tăng xây dựng ngôi chùa hiện nay. Khuôn viên chùa Chà Là có diện tích rộng bốn ha, nằm bên cạnh đường liên ấp xã Lộc Thịnh, còn vị trí nền chùa cũ hiện nay vẫn còn nằm cách chùa mới khoảng 100 m.

2. Kiến trúc và tượng thờ

Chùa Chà Là là một ngôi tự viện chưa được xây dựng hoàn chỉnh, một số công trình kiến trúc hiện hữu bao gồm cổng chùa được dựng tạm bằng gỗ, chánh điện, nhà tăng xá, nhà bếp đều được dựng tạm bằng khung sắt lợp mái tôn, vách tường của một số công trình được che chắn bằng tôn và ván gỗ như nhà bếp và nhà tăng xá. Để đáp ứng nhu cầu hành lễ của người Khmer tại địa phương, nhà chùa đã cho khánh thành chánh điện tạm thời vào ngày 15 tháng 4 năm 2018. Chánh điện rộng 140 m², không có vách tường bao quanh nên Phật tử có thể đi vào lễ Phật từ phía trước hoặc hai bên hông. Giữa chánh điện có một pho tượng đại Phật thể hiện Đức Thích Ca ngồi tọa thiền trên đài sen, sau lưng Phật là hình tượng cây bồ đề để được vẽ theo kiểu bích họa. Phía trước chánh điện bố trí một tượng Phật Thích Ca loại nhỏ và một bát hương. Hai bên chánh điện trang trí một số tranh vẽ Phật cảnh mô tả về cuộc đời của Đức Phật ở xứ Ấn Độ. Khu vực nhà tăng xá có đặt một pho tượng Bồ Tát Di Lặc của hệ phái Phật giáo Nam tông. Pho tượng được tạo tác tại Thái Lan theo phong cách tượng Phật Ngọc ở chùa Wat Phra Keo, thủ đô Bangkok, được một gia đình Phật tử người Việt ở Thành phố Hồ Chí Minh thỉnh về tặng cho chùa nhân ngày khánh thành chánh điện.

*Tượng Đức Phật trong chùa Chà Là
Ảnh: Phan Anh Tú - năm 2020*

3. Hoạt động Phật sự và xã hội

Hiện nay chùa Chà Là có 14 vị sư trẻ là người Khmer ở địa phương xuất gia tại chùa. Sư cả trụ trì là Đại đức Thạch Lý Sine, 43 tuổi quê ở tỉnh Trà Vinh. Do chùa nằm cách xa khu dân cư nên

buổi sáng khi đi hóa duyên, các sư trẻ được một Phật tử dùng xe ba bánh của chùa chở đến đầu ấp và đón về ở cuối ấp. Số lượng người Khmer sinh sống trong ấp Chà Là hiện chỉ còn 120 hộ nhưng không phải hộ nào cũng có điều kiện kinh tế và thời gian để dâng cơm cho các sư nên nhà chùa đã tổ chức nấu ăn thêm tại nhà bếp của chùa. Tuy nhiên, truyền thống “khất thực” của Phật giáo Nam tông Khmer vẫn được chùa Chà Là giữ gìn để các sư trẻ rèn luyện sức khỏe và lòng kiên nhẫn của họ. Do vị trí của chùa cách xa khu dân cư và điều kiện mưu sinh vô cùng khó khăn của người Khmer sinh sống tại ấp Chà Là nên họ không đến chùa thường xuyên. Lễ mừng năm mới (Chol Chnam Thmay) và lễ Báo hiếu ông bà, tổ tiên (Sel Donta) là những dịp mà người Khmer trong ấp Chà Là và xã Lộc Thịnh tập trung về chùa với số lượng đông nhất trong năm. Trong những ngày lễ, chùa Chà Là tổ chức thuyết pháp, mời các vị sư lãnh đạo Phật giáo Nam tông Khmer trong tỉnh và Thành phố Hồ Chí Minh đến giảng giáo lý cho bà con hiểu thêm về Phật giáo và đời sống tinh thần của người Khmer.

Trích sách **Những ngôi chùa PHẬT GIÁO NAM TÔNG của người Khmer ở Đông Nam Bộ**